

**Տ. ԱՆԿՐԵԱՍ ՎԱՐԴԱՊԵՏ ԵԶԵԿՅԱՆԻ ՔԱՐՈԶԸ՝
ԽՈՍՎԱԾ ՍԱՅՐ ՏԱՃԱՐՈՒՄ ՍԵՐ ՏԻՐՈՋ՝ ՀԻՍՈՒՄ ՔՐԻՍՏՈՍԻ
ԱՆՎԱՆԱԿՈՉՈՒԹՅԱՆ ՏՈՆԻ ԱՌԻԹՈՎ ՍԱՏՈՒՅՎԱԾ Ա. ՊԱՏԱՐԱԳԻՆ**

(13 հունվարի, 2026 թ.)

Յանուն Հօր եւ Որդւոյ եւ Հոգւոյն Սրբոյ. ամէն:

«Եւ չի՛ք այլով իւրի փրկութիւն. զի եւ ո՛չ անուն
այլ գոյ ի նեւոյ երկնից տուեալ ի մարդիկ.
որով արժա՛ն իցէ կեալ մեզ»

(Գործք Դ. 12):

Սիրելի՛ հավատացյալ եղբայրներ եւ քույրեր ի Քրիստոս,
Հայաստանյայց Առաքելական Սուրբ Եկեղեցին այսօր նշում է մեր
Տեր եւ Փրկիչ Հիսուս Քրիստոսի անվանակոչութեան տոնը: Դուկասի Ավե-
տարանից կատարված այսօրվա ընթերցվածքը մեզ ներկայացնում է այդ
իրադարձությունը: Երբ լրանում է մարդացյալ Տիրոջ ութ օրը, հրեական
օրենքի համաձայն՝ Նրան թլփատում են եւ անունը դնում Հիսուս, ինչպես
պատվիրել էր Գաբրիել հրեշտակապետը: Այս համառոտ, բայց խորախոր-
հուրդ պատմության մեջ ամփոփված է համայն մարդկության փրկության
ծրագիրը: Ութ օրական մանկան թլփատությունն ու անվանակոչությունը
պարզապես մի ավանդական արարողություն չէր. այն Աստծու կամքի
հայտնությունն է մարդկությանը:

Աստվածաշնչյան անունների գերակշիռ մասը խորհրդաբանական
նշանակություն ունի. դրանք հաճախ ցույց են տալիս Աստծու՝ տվյալ անձի
համար ուղենշած առաքելությունը կամ կապված են տվյալ անձի ծննդյան
հանգամանքի հետ: Այսպես օրինակ՝ Աստված Աբրամին վերանվանում է
Աբրահամ, որ թարգմանաբար նշանակում է «շատերի հայր»՝ ի նշան վեր-
ջինիս՝ բազմաքանակ սերունդ շնորհելու խոստման: Սամուել մարգարեի
անունը նշանակում է «Տերը լսեց»: Այդ անունը նա ստացել է ի կատարումն
իր մոր՝ Աննայի՝ իրեն զավակ պարգեւելու Տիրոջն ուղղված խնդրանքի:

Հիսուս անունը երբայցեցերենում նշանակում է «Տերը փրկում է»: Այս անունը մարդացյալ Աստվածորդուն շտրվեց մարդկանց կամքով, այլ Հայր Աստծուց՝ հրեշտակի միջոցով: Դեռեւս մինչեւ Նրա ծնունդը Տերն արդեն հայտնում է, թե ով է Նա եւ ինչ առաքելությամբ է գալիս աշխարհ: Հիսուս գալիս է փրկելու եւ հավիտենական կյանք պարգևելու համայն մարդկությանը:

Միրելիներ, Հիսուսի անունը պարզ մի անուն չէ, այն գորություն ունի: Այդ անունով են հիվանդները բժշկվում, մեղավորները՝ ներվում, հուսահատները՝ մխիթարություն գտնում: Այդ անունն են առաքյալները քարոզել, այդ անունն իրենց շուրթերին են մարտիրոսները նահատակվել, սրբերը՝ ապրել: Եւ ինչպես ասում է Սուրբ Եփրեմ Ասորին. «Հիսուսի անունը շնչառություն է հոգու համար, ով Նրան կանչում է հավատով, կյանք է գտնում»:

Միրելի՛ հավատացյալներ, այսօր ոչ միայն մեր Տիրոջ եւ Փրկչի՝ Հիսուս Քրիստոսի անվանակոչության տոնն է, այլեւ մեր անվանակոչության օրն է: Քանզի Սուրբ Մկրտությունը անդամագրվելով Սուրբ Եկեղեցուն՝ մեզ վրա ենք վերցնում նաեւ մեր Տիրոջ անունը, ինչպես որ ասվում է Սուրբ Մկրտության ծեսի աղոթքներից մեկում. «Լցո՛ զսա երկնային շնորհօքդ, եւ զւարճացո՛ւ ամենաբարի կոչմամբ քրիստոնեայ անուանելով...» («Լցրու սրան Քո երկնային շնորհներով, եւ ուրախացրու նրան քրիստոնյա ամենաբարի անունը շնորհելով...»), ինչպես նաեւ Սուրբ Դրոշմի խորհրդակատարությամբ մեզ վրա ենք կրում մեր Տիրոջ՝ Հիսուս Քրիստոսի անվան կնիքը:

Սուրբ Աթանաս Ալեքսանդրացին իր ճառերից մեկում ասում է. «Քրիստոսի անունը կրողը պարտավոր է ապրել Քրիստոսի կյանքով»: Եւ այսօր, երբ տոնում ենք մեր Փրկչի անվանակոչության տոնը, ինքներս մեզ հարց պիտի տանք, թե ինչքանով է մեր կյանքը համահունչ մարդացյալ Տիրոջ կյանքին եւ ուսուցմանը: Արդյոք Հիսուսի անունը միայն մեր շուրթերի վրա՞ է, թե՞ նաեւ՝ սրտերիս մեջ: Արդյոք մենք ապրում ենք այնպես, ինչպես վայել է Նրա անունը կրողներին:

Սուրբ Եկեղեցու հայրերն առանձնացնում են քրիստոնեական ինքնագիտակցության երեք աստիճան՝ միտք, խոսք եւ գործ: Դրանք տեսնում ենք նաեւ մեր Եկեղեցու Զղջման բանաձեւում-աղոթքի մեջ. «Մեղայ խորհրդով, բանիւ եւ գործով...»:

Միրելի՛ եղբայրներ եւ քույրեր, պետք է համարձակություն ունենանք նայելու ինքներս մեր ներսը, անաչառ կերպով քննելու մեր մտավոր եւ ներքին բարոյական աշխարհը, որպեսզի տեսնենք, թե արդյոք մենք

ունենք իրական քրիստոնեական մտածողություն, արդյոք մեր ներքին բարոյական ես-ն առաջնորդվում է մեր Տիրոջ՝ Հիսուս Քրիստոսի կյանքին եւ ուսուցմանը համապատասխան: Եւ եթե տեսնենք, որ սխալվել ենք, սայթաքել ենք, թերացել ենք, կարողանանք վերստին նորոգվել եւ շարունակել մեր կյանքը Հիսուս Քրիստոսի ուղենշած ճանապարհով: Որպեսզի չդառնանք լոկ անվանական քրիստոնյաներ, ինչպես շատերն են այժմ: Երբեմն գալիս են եկեղեցի, մոմ վառում, սովորության բերումով իրենց երեխաներին մկրտում, ամուսնացնում, երբեմն, հաճախ պատահմունքի բերումով, մասնակցում Սուրբ Պատարագին, ժամերգությանը, բայց իրենց մտքում ու սրտում չունեն Քրիստոսին:

Մեր հոգեւոր էությունն իր արտահայտումն է գտնում մեր խոսքերում, ինչպես ասում է Հիսուս. «Բերանը սրտի լիությունից է խոսում: Բարի մարդն իր սրտի բարի գանձերից բարիք է հանում, իսկ չար մարդն իր սրտի չար գանձերից չարիք է հանում» (Մատթ. ԺԲ. 34–35): Մենք՝ Տեր եւ Փրկիչ Հիսուս Քրիստոսի անունը կրողներս, պարտավոր ենք վերահսկել մեր խոսքերը, պիտի ջանանք հեռու մնալ ստախոսությունից, բամբասանքից, դատարկաբանությունից, հայհոյանքից: Այսօր, երբ մեր հասարակությունը, ցավոք սրտի, լի է ստի, ատելության, հայհոյանքի, զրպարտության խոսքերով, մենք քրիստոնյաներս, պետք է ուշադրություն դարձնենք մեր արտաբերած յուրաքանչյուր խոսքին, չտրվենք գայթակղություններին: Քանզի ստից ճշմարտություն չի ծնվում, ատելությունից՝ սեր, զրպարտությունից՝ արդարություն: Մեր արտաբերած ամեն մի լավ եւ վատ խոսքի համար մենք պատասխանատվություն ենք կրելու, ինչպես որ ասում է Հիսուս. «Մարդիկ ամեն դատարկ խոսքի համար, որ խոսում են, հաշիվ են տալու դատաստանի օրը: Քո խոսքերը արդարացնելու են քեզ, եւ քո խոսքերը դատապարտելու են քեզ» (Մատթ. ԺԲ. 36–37): Այնպես որ, սիրելի՛ եղբայրներ եւ քույրեր, մեր բերանները թող բացվեն միայն սիրո, ճշմարտության, եղբայրության խոսքեր արտաբերելու համար, Տիրոջը փառաբանելու եւ օրհնաբանելու համար:

Մեր Տեր Հիսուս Քրիստոս իր կյանքով եւ ուսուցմամբ մեզ ցույց տվեց սիրո ճանապարհը: Քրիստոնեական հավատը կենդանի հավատ է, եւ այդ հավատը լիարժեք է դառնում միայն այն ժամանակ, երբ արտահայտվում է բարի գործերով: Ինչպես ասում է Սուրբ Հակոբոս Առաքյալը. «Հավատը, եթե գործեր չունի, ինքնին մեռած է» (Հակոբոս Բ. 17): Քրիստոնյայի համար բարի գործերը պարզապես բարոյական պարտականություններ չեն:

Դրանք Աստծու սիրո արտահայտությունն են մեր կյանքում: Երբ մենք օգնություն ենք ցուցաբերում կարիքավորին, խնամում հիվանդին, որբին, մխիթարում վշտացածին, մենք դառնում ենք Աստծու սիրո գործակիցներն այս աշխարհում: Տեր Հիսուս ասում է. «Թող ձեր լույսը փայլի մարդկանց առաջ, որպեսզի տեսնեն ձեր բարի գործերը եւ փառավորեն ձեր Հորը, որ Երկնքում է» (Մատթ. Ե. 16): Այս խոսքերը մեզ հիշեցնում են, որ մեր բարի գործերը ոչ թե մեր փառքի համար են, այլ Աստծու փառքի: Մեր կյանքը պետք է լինի կենդանի վկայություն այն սիրո, որ ստացել ենք Աստծուց: Բարի գործերը նաեւ մեր հոգեւոր աճի միջոցն են: Երբ մենք դուրս ենք գալիս մեր անձնասիրությունից եւ մտածում ենք մեր կողքին ապրող մարդու մասին, մեր հոգին ու սիրտը մաքրվում են, խոնարհվում եւ մոտենում են Աստծուն: Բարի գործերով ապրելը մեզ փոխում է ներքնապես, դարձնում Քրիստոսին առավել նման:

Սիրելի՛ հավատացյալ եղբայրներ, եկեք աղոթենք Տիրոջը, որ Նա լուսավորի մեր միտքը եւ այն լցնի հավերժականի խորհուրդներով, մեր բերանը դարձնի ճշմարտության եւ սիրո խոսքերի աղբյուր եւ զորացնի մեզ բարի գործերի մեջ, որպեսզի մեր կյանքը լինի Նրա սիրո կենդանի ավետարանը, որպեսզի մեզ վրա արժանավորապես կրենք մեր Տիրոջ եւ Փրկչի անունը: Թող Հիսուսի սուրբ անունը լինի մեր հույսը փորձությունների մեջ, մեր ուժը՝ թուլության պահին, եւ մեր լույսը՝ խավար ճանապարհներին: Եւ ինչպես Սուրբ Մարիամն ու Սուրբ Հովսեփը հնազանդվեցին Աստծու խոսքին, այնպես եւ մենք մեր կյանքը հանձնենք Նրա կամքին: Քանզի «ուրիշ մեկի միջոցով փրկություն չկա, որովհետեւ Երկնքի տակ չկա մարդկանց տրված մեկ այլ անուն, որով մենք կարողանանք փրկվել» (Գործք Դ. 12): Ամեն:

